

Sygn. akt I C 584/20

Dnia 27 listopada 2020 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Maria Tokarz

Protokolant: sekr. sąd. Daria Burny

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2020 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. z/s w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego K. K. na rzecz strony powodowej (...) Bank (...) S.A. z/s w W. kwotę 124.603,54 CHF (sto dwadzieścia cztery tysiące sześćset trzy franki szwajcarskie 54/100) z odsetkami umownymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 118.023,40 CHF (sto osiemnaście tysięcy dwadzieścia trzy franki szwajcarskie 40/100) w wysokości czterokrotności stopu kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego nie wyższymi niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie, od dnia 1 lutego 2020r. do dnia zapłaty z tym, że pozwany K. K. za zapłatę w/w kwoty odpowiada solidarnie z A. K. (1), w stosunku do której w dniu 18.02.2020 roku w tut. Sądzie zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 17/20,

II. zasądza od pozwanego K. K. na rzecz strony powodowej (...) Bank (...) S.A. z/s w W. kwotę 34.441,69 zł (trzydzieści cztery tysiące czterysta czterdzieści jeden złotych 69/100) tytułem zwrotu kosztów procesu z tym, że pozwany K. K. za zapłatę kwoty 23 641, 69 zł odpowiada solidarnie z A. K. (1), w stosunku do której w dniu 18.02.2020 roku w tut. Sądzie zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 17/20.

SSO Maria Tokarz

I C 584/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27.11.2020 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie strona powodowa (...) SA domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwani A. i K. K. solidarnie zapłacą na jej rzecz kwotę 124.603,54 CHF z odsetkami umownymi od kwoty 118.023,40 CHF w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego NBP od dnia 1.02.2020 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania wg norm przepisanych, a w przypadku wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty zasądzenia w/w należności.

Bank podniósł, że zawarł w dniu 27.04.2007 r. z pozwanymi A. i K. K. umowę nr (...), zaewidencjonowaną na rachunku nr (...). W dniu zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 3,6100%. W przypadku niespłacenia przez kredytobiorców części lub całości raty, należność z tego tytułu stawała się zadłużeniem przeterminowanym, od którego Bank naliczał odsetki za opóźnienie w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego (...), nie więcej jednak niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie. Wobec zaprzestania przez pozwanych terminowego regulowania zobowiązań wynikających z umowy, Bank poinformował ich o powstałym zadłużeniu oraz o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a także przypominał o konieczności spłaty pod rygorem

wypowiedzenia umowy. W związku z brakiem spłaty Bank wypowiedział pozwanym umowę pismem z dnia 04.06.2019 r., co spowodowało, że całe zadłużenie z tytułu zawartej umowy wraz z odsetkami i należnymi opłatami stało się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 18.02.2020 roku do sygn. I Nc 17/20 tut. Sąd nakazał pozwanym K. K., A. K. (1), aby zapłacił solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z/ s w W. kwotę 124.603,54 CHF z odsetkami umownymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 118.023,40 CHF w wysokości czterokrotności stopu kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego nie wyższymi niż wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie, od dnia 1 lutego 2020r. do dnia zapłaty oraz kwotę 23.647,69 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 20.69zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tym terminie sprzeciw-k. 38.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się względem pozwanej A. K. (1). Pozwany K. K. w terminie złożył sprzeciw od nakazu zapłaty, domagając się oddalenie powództwa i zasądzenia od Banku kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że kwestionuje roszczenia objęte pozwem co do zasady. Jego zdaniem Bank dochodzi roszczeń na podstawie umowy o kredyt hipoteczny w walucie polskiej denominowany do waluty obcej franka szwajcarskiego. Zarówno wypłata kredytu jak i spłata następowały wyłącznie w walucie polskiej. Pozwany i jego żona nigdy nie otrzymali waluty obcej, lecz walutę polską. Bank nie podał na jakiej podstawie prawnej dochodzi zobowiązania w walucie obcej skoro kredyt był kredytem złotowym w walucie PLN, taki został kredytobiorcom udostępniony i następnie spłacany. Denominacja do waluty obcej CHF stanowiła jedynie przelicznik stosowany przez Bank. Fakt, że kredyt był wypłacony i spłacany w walucie polskiej, jasno wynika z postanowień umowy kredytu wraz z załącznikami i historii rachunku przeznaczanego na spłatę kredytu rachunku. Bank nigdy nie postawił do dyspozycji pozwanego i jego żony waluty obcej CHF, nigdy też nie mieli oni rachunku walutowego, jak również nigdy nie otrzymywali wynagrodzenia w tej walucie. Jedyne co pozwani otrzymali od Banku to waluta polska i stosowne kwoty w złotych spłacali/ Bank pobierał z ich rachunku (...). Ponadto zdaniem pozwanego zgodnie z art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażane tylko w walucie polskiej. W takiej też walucie była wyrażona kwota kredytu wynoszącego 400.000 zł, która to kwota została przeliczona przez Bank na CHF. W referacie kredytowym i decyzji kredytowej widnieje: „400.000,00 PLN”, w rubryce (...) wpisano „F. szwajcarski (CHF)”. Do zobowiązań z przedmiotowej umowy, zgodnie z jednoznacznym poglądem sądów krajowych, potwierdzonych stanowiskiem (...), m.in. w sprawie D., a także zgodnie z jednoznacznym stanowiskiem Prezesa UOKiK, nie może mieć zastosowania art. 358 § 2 k.c., który wszedł w życie dopiero 24 stycznia 2009 roku, zatem dwa lata po dacie przedmiotowej umowy kredytowej. Brak zatem podstaw do dochodzenia przez Bank (...) S.A. kwoty w walucie obcej skoro udzielony kredyt nie był kredytem w walucie obcej, lecz kredytem złotowym, jedynie denominowanym do waluty obcej. Pozwany podniósł też zarzut nieważności umowy z powodu zawartych w niej klauzul abuzywnych, to jest spełniających przesłanki z art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Klauzulami takimi w umowie były postanowienia dotyczące przeliczania na walutę obcą kwoty kredytu, udzielonego w walucie polskiej, w dacie wypłaty oraz w datach spłaty poszczególnych rat:: § 5 ust. 4 i § 13 ust. 8 umowy. Oba te postanowienia zostały zawarte we wzorcu umowy o kredyt hipoteczny, przedstawionym kredytobiorcom bez jakichkolwiek uzgodnień. Zostały jednostronnie narzucone przez Bank, a kredytobiorcom jako konsumentom pozostawiona została jedynie decyzja czy do umowy przystąpić. Na powyższe postanowienia pozwani nie mieli żadnego wpływu, ani informacji, jak kurs franka szwajcarskiego jest ustalany w Tabeli kursów (...) S.A. Pracownik Banku przedstawiający ofertę sugerował kredyt we franku szwajcarskim jako korzystny. Wymienione postanowienia dotyczące przeliczania kwoty kredytu, a następnie rat, dowodzą przyznania sobie przez powodowy Bank jednostronnego uprawnienia do określenia wysokości kursu kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego. Uprawnienie to nie było w żaden sposób w umowie limitowane (np. przez powiązanie z kursem średnim NBP, czy kursem na rynku walutowym). Z uwagi na zastosowanie przez powodowy Bank wzorca umownego, przyznającego mu jednostronne i Nielimitowane prawo kształtowania kursu dewiz w dodatku przy zastosowaniu odmiennych kursów przy wypłacie kredytu i spłacie kredytu, a zatem również Nielimitowanego tzw. spreadu stanowiącego dodatkowy zarobek banku, spełniają łącznie wszystkie przesłanki uznania je za niedozwolone postanowienia umowne na gruncie art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. bo: nie zostały uzgodnione indywidualnie, kształtują obowiązki pozwanych w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają interesy pozwanych (konsumentów), nie są to

postanowienia określające główne świadczenia stron. Według pozwanego skutkiem bezprawnie zastosowanych przez przedsiębiorcę niedozwolonych klauzul abuzywnych jest zatem upadek umowy i przyjęcie sytuacji, jakby umowa nie została zawarta, co obliuguje strony do zwrotu wyłączenie tego co wzajemnie świadczyły. Z tej też przyczyny powodowy Bank nie był władny do wypowiedzenia umowy na podstawie jej postanowień, a ustalona w pozwie kwota roszczenia niezależnie od zasadniczej wadliwości jest dowolna i całkowicie bezzasadna. Bank nie może wyliczać swojego roszczenia w walucie obcej (CHF) wobec konsumentów w oparciu # umowę, która zawiera klauzulę niedozwolone skutkujące jej nieważnością. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut nadużycia prawa podmiotowego z art. 5 k.c. przez Bank poprzez rażąco naruszenie równowagi praw i obowiązków stron umowy kredytu, działanie z naruszeniem interesów konsumenta oraz rażąco brak ekwiwalentności świadczeń, w szczególności domaganie się zwrotu kwoty w wysokości rażąco nieadekwatnej do świadczenia Banku. Skutek ten jest przede wszystkim wynikiem nierównej pozycji stron umowy kredytowej, w tym stosowania przez powodowy Bank jednostronnie ustalonych kursów kupna i sprzedaży waluty-franka szwajcarskiego oraz różnych kursów przy wypłacie kredytu (kurs kupna) i spłacie kredytu (kurs sprzedaży). Po prawie 12 latach regularnego spłacania kredytu w kwocie 400.000 zł, według podanej przez Bank w pozwie wartości przedmiotu sporu dotyczącej tylko należności głównej pozostałej do spłaty 472.412,26 zł. Z zestawienia tych kwot wynika jakby po ponad 12 lat spłacania kredytu nie doszło w ogóle do spłaty nawet części uzyskanego kapitału. Jest to jaskrawy dowód abuzywności zawartych w umowie kredytowej klauzul waloryzacyjnych oraz rażąco nieuczciwego działania powodowego Banku wobec konsumentów. Pozwany podniósł również, abuzywność postanowień umowy dotyczących zadłużenia przeterminowanego i odsetek karnych, to jest § 18 ust. 1 umowy oraz § 18 ust. 4 umowy. Ponadto zakwestionował skuteczność wypowiedzenia umowy, którego mu nie doręczono.

W piśmie z dnia 5.08.2020 roku powodowy Bank podtrzymał żądanie pozwu i zakwestionował zarzuty pozwanego. Zaprzeczył, że umowa kredytu jest sprzeczna z jakimkolwiek przepisami prawa polskiego lub wspólnotowego, czy też z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, a w efekcie jest nieważna albo zawiera niedozwolone postanowienia umowne. Bank zaprzeczył, że kredyt walutowy (w CHF) opisany w umowie kredytu był w rzeczywistości kredytem złotowym lub kredytem denominowanych w CHF ale o złotowym charakterze, jak również temu, aby prawo polskie lub wspólnotowe nie dopuszczało zawierania tego typu umów (kredytu w CHF, przewidującego zasady wypłaty i spłaty kredytu w CHF lub PLN). Takiemu twierdzeniu przeczy szereg okoliczności, począwszy od tytułu umowy „umowa kredytu mieszkaniowego udzielonego w walucie wymiennej”, a nie denominowanego w walucie wymiennej czy indeksowanego do waluty wymiennej. Bank zaprzeczył, by pozwany wykazał zaistnienie przesłanek materialnoprawnych wyartykułowanych w art. 385¹ k.c., skutkujących uznaniem za abuzywne zapisy umowy. Bank zaprzeczył, by umowa kredytu była sprzeczna z właściwością (naturą) stosunku prawnego, nie wynikała z niej ekwiwalentność świadczeń, a równość stron była zaburzona, gdyż twierdzenia te nie przystają do treści umowy kredytu, z której jednoznacznie wynikało na jakich zasadach kredytobiorcy byli uprawnieni do żądania wypłaty kwoty kredytu w CHF lub w PLN, a na jakich zasadach byli uprawnieni spłaty rat kredytu w CHF lub w PLN. Bank zaprzeczył, że umowa kredytu nie określała kwoty kredytu albo że kwota kredytu była inna niżeli opisana w §2, bo umowa kredytu była umową kredytu w walucie wymiennej, wobec czego kwota kredytu musiała być w niej określona w CHF, co też miało miejsce. Bank zaprzeczył, by saldo kredytu, jak i wysokość poszczególnych rat były wadliwie określone oraz zaprzeczył, iż na kredytobiorców został nałożony obowiązek zwrotu innej kwoty, aniżeli kwota wykorzystanego kredytu, gdyż Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w wysokości CHF (oddał do ich dyspozycji taką kwotę), co oznacza, że powinnością Kredytobiorców był zwrot tej kwoty powiększonej o umówione odsetki i inne należności Banku. Bank zaprzeczył, iż odniesienie się do waluty obcej (CHF) w umowie kredytu stanowiło wyłącznie klauzulę waloryzacyjną, bo zgodnie z umową kredytu kredytobiorcy mogli wygaszać zobowiązanie poprzez spłatę raty kredytu bezpośrednio w CHF, więc CHF nie był tylko odnośnikiem do określenia raty kredytu. Bank nie miał pełnej dowolności w sposobie ustalania wysokości kapitału, bo zgodnie z warunkami umowy kredytu kwotą kredytu było niezmiennie 177.147,92 CHF, a saldo kredytu (także wyrażone w CHF) było wartością kwoty kredytu pomniejszonej o spłaty rat kredytu, dokonanych przez kredytobiorców. Bank dodał, że umowa kredytu nie była sprzeczna z art. 69 prawa bankowego. Bank swoje zobowiązanie wykonał należycie, bo oddał kredytobiorcom do dyspozycji 177.147,92 CHF, a oni nigdy nie zażądali wypłaty kwoty kredytu w CHF, bo w dyspozycji wypłaty kwoty kredytu wskazali żądania uruchomienia środków w PLN na spłatę kredytu w CHF oraz na rachunek bankowy w PLN, co zostało przez Bank

zrealizowane. Za chybione bank uznał twierdzenie jakoby kredytobiorcy nie mogli „dysponować” kwotą kredytu w CHF z uwagi na cel finansowania i treść §4, bo „dysponować” nie oznacza wyłącznie żądać wypłaty kwoty kredytu w walucie, gdyż sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych ma wynikać z umowy kredytu i z niej wynika, tak jak nakazuje art. 69 ust. 2 pkt 8 prawa bankowego. Wbrew obecnie podnoszonym twierdzeniom, kredytobiorcy spłacili kredyt udzielony w CHF. Bank zaprzeczył twierdzeniom jakoby wypłata i spłata kredytu mogła nastąpić wyłącznie w PLN, a wszelkie operacje w CHF byty dokonywane wyłącznie „na papierze”, gdyż umowa kredytu przewidywała na jakich zasadach możliwa była wypłata albo spłata kredytu w CHF. W §5 ust. 3 wskazano w jakich sytuacjach bank wypłaca kredyt w walucie wymiennej. Co istotne, kredytobiorcy nigdy nie zgłaszali bankowi oczekiwania faktycznej wypłaty kwoty kredytu w CHF. Przeciwnie indywidualnie uzgodnili z bankiem sposób wypłaty kwoty kredytu jednoznacznie wskazując w dyspozycjach wypłaty transz kredytu, że oczekują wypłaty oddanej im do dyspozycji kwoty w wysokości 177.147,92 CHF na spłatę kredytu w CHF oraz na rachunek prowadzony w PLN. Bank zaprzeczył, by kredytobiorcy nie mieli realnej możliwości negocjowania kształtu spornych klauzul, gdyż warunki umowy kredytu były z nimi ustalane indywidualnie, w szczególności odnośnie zasad wypłaty i spłaty kredytu. To kredytobiorcy, a nie bank wskazali przeznaczenie kredytu na dokończenie budowy domu mieszkalnego oraz na spłatę umowy kredytu w CHF), co determinowano sposób wypłaty kwoty kredytu. Ponadto, to kredytobiorcy wskazali bankowi, iż zamierzają spłacać raty kredytu za pośrednictwem (...) w PLN, a nie w CHF. (...) S.A. gwarantował swoim klientom możliwość spłaty rat kredytu w jego walucie, czyli CHF, już od momentu zawarcia umowy kredytu, a więc rzekomo abuzywne Tabele kursów walutowych Banku mogły w ogóle nie mieć zastosowania przy spłacie rat kredytu przez kredytobiorców, o ile Kredytobiorcy wyraziliby zainteresowanie samodzielnym nabywaniem waluty obcej, a następnie spłatą rat kredytu bezpośrednio w CHF. Bank zaprzeczył jakoby negocjacje pomiędzy stronami ograniczyły się do wyboru przez kredytobiorców „gotowego wzorca” przedstawionego im przez bank, gdyż przeczyła temu struktura samej umowy kredytu. Bank zaprzeczył też aby klauzule Banku (...) S.A. zawarte w umowie były analogiczne do klauzul ujętych w rejestrze klauzul niedozwolonych. W odróżnieniu, od zakwestionowanych klauzul umowa stron przewidywała możliwość wypłaty i spłaty kredytu zarówno w CHF, jak i PLN. Umowa kredytu „nie narzucała” kredytobiorcom konieczności spłaty rat kredytu w PLN, a pozostawiała im taką możliwość. Nadto, wskazane klauzule dotyczą umów kredytów indeksowanych do CHF, a więc konstrukcji odmiennej niż przyjęto w umowie kredytu, bo ta jest przykładem umowy dewizowego kredytu mieszkaniowego (w CHF). Bank podał, że kursy walut przez niego stosowane nie były ustalone dowolnie, jednostronnie, w oderwaniu od realiów rynkowych, gdyż kursy walut zawarte w Tabeli kursów Banku miały charakter rynkowy, a ich wysokość była konsekwencją zdarzeń mających miejsce na rynku walutowym. Bank zaprzeczył, ażeby pełen opis zasad ustalania kursów walut był obligatoryjnym elementem umowy kredytu. Umowa kredytu gwarantowała kredytobiorcom pełną dowolność co do wyboru rodzaju rachunku, z którego chcieliby spłacać raty kredytu, więc bank nie narzucał konieczności spłaty w PLN i stosowania Tabeli kursów walutowych. Kredytobiorcy mogli sami nabywać wartości dewizowe na rynku walutowym i przelewać je na poczet spłaty rat kredytu, z całkowitym pominięciem rozliczeń przy wykorzystaniu kwestionowanej Tabeli kursów walutowych. Bank podał, że kredytobiorcy zostali dostatecznie poinformowani odnośnie ryzyk związanych z zawarciem kredytu w walucie obcej oraz odnośnie spreadu walutowego i kosztów kredytu. Wynika to z treści umowy, wniosku kredytowego i innych środków dowodowych. Bank podał, że nie naruszył dobrych obyczajów czy interesu konsumentów, skoro umowa zakłada obustronne ryzyko kursowe. Bank zaprzeczył też jakoby wierzytelność dochodzona w niniejszym postępowaniu nie była wymagalna. Bank dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2006 roku A. K. (2) i K. K. jako małżonkowie zawarli z Bankiem (...) SA umowę kredytu mieszkaniowego nr (...) w CHF. Na dzień 24.04.2007 roku zadłużenie z tego kredytu wynosiło 120.881 CHF tj 285.239,81 zł.

(dowód: wniosek kredytowy z załącznikami k. 141-155 i k. 160-163)

W kwietniu 2007 roku A. i K. K. ponownie zwrócili się do powodowego Banku o udzielenie kredytu, ponieważ potrzebowali większych środków finansowych na dokończenie budowy budynku mieszkalnego w B. na dz. ewid (...). Nie byli też w stanie spłacać dwóch kredytów, więc, chcieli spłacić poprzedni zaciągnięty w 2006 roku w (...) SA kredyt.

(dowód: wniosek kredytowy z załącznikami k. 141-155 i k. 160-163, referent kredytowy k. 11-13, decyzja kredytowa k. 14-15)

(...) SA oferował kredyty w PLN oraz kredyty w walutach wymiennalnych m.in. w CHF, przy czym w swojej ofercie miał jedynie kredyty denominowane do CHF.

W dniu 19.06.2006 roku Bank wprowadził pisemną procedurę udzielenia kredytu według której m.in. pracownik najpierw ustalał z klientem kwotę kredytu, następnie prezentował mu symulację uwzględniającą różne warianty spłaty, w pierwszej kolejności prezentował udzielenie kredytu w walucie polskiej, a dopiero gdy klient tą ofertę odrzucił prezentował mu kredyt w walucie wymiennalnej, prezentował kredyt walutowy przy poinformowaniu, że w przypadku wzrostu stawki referencyjnej, podwyższeniu ulegnie oprocentowanie, powodujące wzrost raty spłaty i informował o ryzyku walutowym. Jeśli klient był zainteresowany udzieleniem kredytu w walucie wymiennalnej, informowano go, iż w rozliczeniach między klientem a bankiem w obrocie dewizowym stosuje się ustanowione przez bank kursy walut obcych w złotych zamieszczone w tabeli kursów. W przypadku wypłaty kredytu w PLN kredyt wypłacano po kursie kupna dla dewiz, w przypadku spłaty kredytu w PLN kredyt był spłacany po kursie sprzedaży dewiz, w przypadku wzrostu kursu walut podwyższeniu ulegała rata spłaty i kwota zadłużenia wyrażona w PLN. (Prezentacja oferty pkt 2 i pkt 1.1 pisma okólnego z dnia 19.06.2006 roku). Do wytycznych dołączono wzorzec umowy kredytu mieszkaniowego Własny Kąt hipoteczny, w którym w § 13 spłata zadłużenia następowała w drodze potrącenia przez Bank swoich wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorcy nr, walutowego kredytobiorcy nr, rachunku nr prowadzonego w walucie kredytu, przy czym wpłaty dokonane w walucie innej niż waluta kredytu miały być przeliczane na walutę kredytu przy zastosowaniu kursów kupna sprzedaży walut.

Klientom zainteresowanym udzieleniem kredytu w CHF udostępniono broszurę z lipca 2006 roku pt „informacja o ryzyku kursowym i ryzyku stopy procentowej dla kredytobiorców zaciągających kredyty hipoteczne”. W broszurze tej scharakteryzowano kredyty walutowe, opisano na czym polega ryzyko walutowe kursowe oraz ryzyko zmiany stopy procentowej oraz w jaki sposób zobowiązanie z tych kredytów przeliczne jest na PLN. Zawarto też tam informacje kiedy zastosowanie znajduje kurs kupna, a kiedy sprzedaży, informując, że może to stanowić dodatkowy koszt kredytu. W broszurze wskazano, że zmiana kursu walutowego powoduje zmianę kapitału kredytu wyrażonego w PLN. Zmiana kursu waluty i stopy procentowej może doprowadzić do tego, że początkowo tańszy kredyt może stać się znacznie droższy w obsłudze. Broszura zawierała też wykres zmiany kursu złotego do CHF z ostatnich 6 lat. Informowano jednak w broszurze, że biorąc pod uwagę znaczące wahania kursów walut w ostatnich latach, kształtowanie się wysokich rat w przypadku kredytów walutowych obarczone jest niepewnością. W broszurze zawarto też wykres- symulację wzrostu raty kredytu przy wzroście kursu franka i stopy procentowej.

W przypadku współpracy na rynku finansowym Bank zawierał z kredytobiorcami umowy ramowe na podstawie, których negocjowano transakcje wymiany walut.

A. i K. K. w dniu 24.04.2007 roku złożyli wniosek o udzielenie kredytu. Wnioskowali o walutę kredytu w CHF, raty annuientowe, karencję w spłacie do 12 miesięcy, przy kwocie zaangażowania Banku 400.000 zł (289.509 zł na spłatę zobowiązania kredytowego i 110.490 zł na dokończenie budowy domu) tj 177.147,92 CHF, przy kursie CHF 2,2580 zł. K. K. wskazywał we wniosku kredytowym swój adres zamieszkania w B. przy ul. (...). Kredytobiorcy jako swoje źródło dochodu wskazywali prowadzone działalności gospodarcze z dochodem netto 3.225,86 zł w przypadku A. K. (1) i 4.616,36 zł w przypadku K. K.. Jako sposób zabezpieczenia wskazali zabezpieczenie hipoteczne. Kredytobiorcy we wniosku kredytowym w pkt 8 oświadczyli, że nie skorzystali z przedstawionej im w pierwszej kolejności przez Bank oferty w walucie polskiej i dokonali wyboru oferty w walucie wymiennalnej, mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami zaciągniętymi w walucie wymiennalnej, polegającego na tym, że w przypadku wzrostu kursów

walut podwyższeniu ulega zarówno rata spłaty jak i kwota zadłużenia wyrażona w PLN, w przypadku wypłaty kredytu w walucie polskiej kredyt jest wypłacany po ustalonym przez Bank kursie kupna dewiz (kursy walut zamieszczone są w tabeli kursów (...) SA), w przypadku spłaty kredytu w PLN, kredyt jest spłacany po ustalonym przez Bank kursie sprzedaży dewiz (kursy walut zamieszczone są w tabeli kursów (...) SA). Kredytobiorcy oświadczyli, że zostali poinformowani o ryzyku zmiany stóp procentowych, polegającym na tym, że w przypadku wzrostu stawki referencyjnej podwyższeniu ulega oprocentowanie kredytu, które powoduje wzrost raty. Kredytobiorcy oświadczyli, że ponoszą ryzyko zmiany kursów walut i zmiany stóp procentowych.

Bank zarekomendował im udzielenie kredytu na 177.147,92 CHF przy zmiennej stawce referencyjnej i marży na poziomie 1,28% oraz zabezpieczeniu hipotecznym spłaty kredytu.

(dowód: wniosek kredytowy z załącznikami k. 141-155 i k. 160-163, referent kredytowy k. 11-13 i k. 157-159, decyzja kredytowa k. 14-15, broszura z lipca 2006 k.113-114, pismo okólne z dnia 6.02.2016 k. 117, spis procedur k. 118-120, pismo okólne z dnia 19.06.2006 roku z załącznikami k. 121-140, ocena zdolności kredytowej k.164, wzorzec umowy ramowej k. 186)

W dniu 27.04.2007 roku A. K. (1) i K. K. podpisali z powodowym Bankiem umowę kredytu mieszkaniowego (...) hipoteczny nr (...) (...), zaewidencjonowaną na rachunku nr (...).

Zgodnie z § 1 pkt 7 umowy stawka referencyjna oznaczała wysokość stawki referencyjnej w zależności od wybranej waluty, LIBOR dla CHF dla międzybankowych depozytów trzymiesięcznych (LIBOR 3M), dotyczył kredytów udzielanych w CHF. Zgodnie z § 1 pkt 8 umowy tabela kursów oznaczała Tabelę kursów (...) SA obowiązującą w chwili dokonywania przez (...) SA określonych w umowie przeliczeń kursowych, dostępną w (...) SA i na stronie internetowej (...) SA. Zgodnie z § 1 pkt 9 umowy waluta wymiennalna była walutą inną niż waluta kredytu, której kursy zamieszczano w tabeli kursów. Zgodnie z § 1 pkt 10 umowy rachunek walutowy oznaczał rachunek, na którym gromadzono środki pieniężne w walutach wymiennalnych płatne na żądanie.

Zgodnie z § 2 umowy na warunkach określonych w umowie (...) SA pozostawił do dyspozycji kredytobiorcy: A. K. (1) i K. K. kredyt w kwocie 177.147,92 CHF na dokończenie budowy budynku mieszkalnego położonego w B. na dz. ewid. (...) oraz na spłatę kredytu mieszkaniowego w (...) wraz z opłatą za wcześniejszą spłatę.

Zgodnie z § 5 ust 1 i 2 umowy wypłata kredytu miała być dokonana w transzach w formie przelewu na wskazany rachunek bankowy zgodnie z pisemną dyspozycją kredytobiorcy z uwzględnieniem post ust 4. Całkowita wypłata kredytu miała nastąpić do dnia 14.08.2007 roku.

Zgodnie z § 5 ust 3 umowy kredyt mógł być wypłacony:

- 1) w walucie wymiennalnej na sfinansowanie zobowiązań za granicą i w przypadku zaciągnięcia kredytu na spłatę kredytu walutowego
- 2) w walucie polskiej na sfinansowanie zobowiązań w kraju.

Zgodnie z § 5 ust 4 umowy w przypadku o którym mowa w ust 3 pkt 2 stosowano kurs kupna dewiz (aktualna tabela kursów) obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego.

Zgodnie z § 5 ust 5 umowy w przypadku wypłaty kredytu lub transzy w walucie wymiennalnej stosowano kursy kupna/sprzedaży dla dewiz (aktualna Tabela kursów) obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego.

Bank pobierał odsetki od kredytu w walucie kredytu, według zmiennej stopy procentowej w stosunku rocznym, której wysokość ustalano w dniu rozpoczynającym pierwszy i kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej i stałej marży banku- §6 ust 1 zd 1 umowy.

Dla celów ustalenia stawki referencyjnej Bank posługiwał się stawką LIBOR lub (...) publikowaną odpowiednio o godz 11 (...) lub 11 na stronie informacyjnej R., w drugim dniu poprzedzającym dzień rozpoczynający pierwszy lub kolejne trzymiesięczne okresy obowiązywania stawki referencyjnej zaokrąglonej według matematycznych zasad do czterech miejsc po przecinku-§ 6 ust 3 zd 1 umowy. W całym okresie kredytowania kredytobiorca mógł złożyć dyspozycję zmiany stawki referencyjnej najpóźniej 7 dni przed końcem okresu obowiązywania stawki referencyjnej- -§ 6 ust 4 umowy. Wzrost stawki referencyjnej wpływał na podwyższenie oprocentowania kredytu powodujący wzrost spłaty kredytu- §6 ust 5 umowy.

W dniu zawarcia umowy stawka referencyjna wynosiła 2,33% a marża 1,28 %, oprocentowanie kredytu wynosiło 3,61 % w stosunku rocznym-§ 7 ust 1 umowy. Zmiana stawki referencyjnej powodowała zmianę wysokości oprocentowania kredytu o taką samą liczbę punktów procentowych-§ 7 ust 2 umowy. (...) wynosiło 4,19%--§ 7 ust 4 zd 1 umowy.

Koszty wyrażone w walucie polskiej, do obliczenia stopy procentowej, o której mowa w ust 4, przeliczano na równowartość kwoty wyrażonej w walucie przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz (Tabela kursów), obowiązujących w chwili rejestracji umowy w systemie informatycznym-§ 7 ust 5 umowy.

Zgodnie § 7 ust 6 umowy odsetki były naliczane miesięcznie od kwoty zadłużenia z tytułu kredytu według obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytu, począwszy od dnia wypłaty kredytu lub pierwszej transzy do dnia poprzedzającego spłatę kredytu łącznie.

Zgodnie § 10 ust 3 umowy szacunkową wysokość kosztu poniesionego przez kredytobiorcę z tytułu odsetek określono na 275.816,12 zł, przy założeniu iż

- 1) oprocentowanie kredytu o którym mowa w-§ 7 ust 1 nie ulegnie zmianie w całym okresie spłaty kredytu,
- 2) kwota kredytu zostanie wypłacona jednorazowo w całości,
- 3) kredyt będzie wykorzystany i spłacany zgodnie z postanowieniami umowy

Zgodnie § 10 ust 5 umowy szacunkowy koszt kredytu wyliczono w sposób zgodny z ustawą o kredycie konsumenckim. Do obliczenia szacunkowego całkowitego kosztu kredytu przy przeliczeniu kwot wyrażonych w walucie kredytu na równowartość kwot wyrażonych w PLN Bank stosował kursy sprzedaży dla dewiz (Tabela kursów), obowiązujące w chwili rejestracji umowy w systemie informatycznym.

Zabezpieczeniem spłaty kredytu zgodnie z § 11 ust 1 umowy była: hipoteka zwykła wpisana na pierwszym miejscu w wysokości 177.147,92 CHF na nieruchomości stanowiącej dz. ewid (...) w B. obj KW (...) i hipoteka kaucyjna na tej samej nieruchomości w wysokości 38.975 CHF.

Spłata zadłużenia kredytobiorcy z tytułu kredytu i odsetek następowała w drodze potrącenia przez Bank swoich wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorcy nr (...) -§ 13 ust 1 umowy.

Zgodnie z § 13 ust 8 umowy potrącenie środków z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorcy w walucie polskiej następowało w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty w walucie wymiennej, w której udzielony był kredyt, wg obowiązującego w (...) SA w dniu wymagalności kursu sprzedaży dla dewiz (aktualna Tabela kursów).

Zmiana nr rachunku o którym mowa w ust 1 nie wymagała zmiany umowy, (...) informował kredytobiorcę listem zwykłym o zmianie numeru rachunku oraz terminie wprowadzenia tej zmiany-§ 13 ust 9 umowy.

Według § 18 ust 1 umowy niespłacenie przez kredytobiorcę części albo całości raty w terminie umownym powodowało, że należność z tytułu zaległej spłaty stawała się zadłużeniem przeterminowanym i mogła zostać przez Bank przeliczona

na walutę polską przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz (aktualna tabela banku), obowiązującego w Banku w dniu o którym mowa w § 13 ust 3.

Za każdy dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego z tytułu kredytu Bank pobierał odsetki według obowiązującej w tym okresie stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych i postawionych po upływie okresu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności, nie będących przedmiotem postępowania ugodowego, zwanej dalej „stopą procentowa dla kredytów przeterminowanych”, ustaloną w uchwale Zarządu Banku. Stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych nie mogła być wyższa niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP- § 18 ust 4 umowy.

Okres zadłużenia przeterminowanego liczono od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia poprzedzającego spłatę tego zadłużenia wyłącznie -§ 18 ust 5 umowy.

Według § 19 umowy jeżeli spłata zadłużenia przeterminowanego i odsetek następowała w walucie innej niż waluta polska: w formie bezgotówkowej kwota wpłaty była przeliczana na kwotę stanowiącą równowartość w walucie polskiej według kursu kupna dla dewiz (aktualna Tabela kursów Banku), obowiązującego w (...) SA w dniu wpływu środków, w formie gotówkowej kwota wpłaty była przeliczana na kwotę stanowiącą równowartość w walucie polskiej według kursu kupna dla pieniędzy (aktualna Tabela kursów Banku), obowiązującego w (...) SA w dniu wpływu środków.

Według § 23 ust 1 pkt 1 umowy Bank mógł wypowiedzieć umowę w części dotyczącej warunków spłaty w przypadku niedokonania spłaty dwóch kolejnych rat w terminach określonych przez Bank w wysłanych do kredytobiorcy dwóch kolejnych przypomnieniach. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni licząc od daty doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy. Bank powiadamiał kredytobiorcę o wypowiedzeniu listem poleconym lub przez doręczenie do rąk własnych ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru, wyznaczając termin spłaty zadłużenia-§ 23 ust 2 umowy.

Według § 25 umowy kredytobiorca wyrażał zgodę na uznanie za doręczone wypowiedzenia, o którym mowa w-§ 23 ust 2 umowy wysłane przez Bank na ostatnio wskazane nazwisko i adres w razie jego zwrotu do Banku.

Według § 30 umowy kredytobiorca oświadczał, że został poinformowany o ryzyku stopy procentowej polegającym na wzroście raty spłaty przy wzroście stawki referencyjnej i że ponosi to ryzyko.

(dowód: umowa kredytowa z załącznikami k. 5-10 i k. 165-170, oświadczenia o ustanowieniu hipoteki k. 171-173, zawiadomienie k. 174)

Zgodnie z umowy §12 ust 4 w zw. §13 ust 3 umowy kredytobiorca spłacał zadłużenie z tytułu kredytu i odsetek w wysokości podanej w zawiadomieniu o wysokości spłaty do dnia 1.04.2037 roku w ratach równych do każdego 1 każdego następującego miesiąca. Według -§13 ust 6 Bank raz na 3 miesiące wysyłał kredytobiorcy zawiadomienie o wysokości należnych spłat na co najmniej 10 dni przed terminem spłaty.

Bank w kolejnych pismach przesyłanych do kredytobiorcy regularnie przekazywał zawiadomienia o wysokości rat kredytu, przedstawiał harmonogram spłat, wskazując, że podawane kwoty są ujawniane w walucie kredytu. I tak np. pismem z dnia 1.09.2015 roku Bank informował, że rata kredytu płatna do 1.10.2015, 1.11.2015 roku, 1.12.2015 roku wynosi miesięcznie łącznie 563,73 CHF. Pismem z dnia 1.06.2017 roku Bank informował, że rata kredytu płatna do 1.07.2017, 1.08.2017, 1.09.2017 roku wynosi miesięcznie łącznie 563,73 CHF. Pismem z dnia 3.09.2018 roku Bank informował, że rata kredytu płatna do 1.10.2018, 1.11.2018, 1.12.2018 roku wynosi miesięcznie łącznie 563,73 CHF. Pismem z dnia 1.03.2019 roku Bank informował, że rata kredytu płatna do 1.04.2019, 1.05.2019, 1.06.2019 roku wynosi miesięcznie łącznie 563,73 CHF.

(dowód: umowa kredytowa z załącznikami k. 5-10 i k. 165-170, pisma Banku dotyczące wysokości rat k. 197-201

Bank wypłacił kredytobiorcom zgodnie z ich pisemnymi dyspozycjami środki z kredytu:

- w dniu 20.06.2007 roku w wysokości 122.248,69 CHF

- w dniu 20.06.2007 roku 1.806,23 CHF co stanowiło równowartość 4.190,48 zł , przy kursie 2,319500 zł za 1 CHF,
 - w dniu 20.06.2007 roku 22.526,58 CHF co stanowiło równowartość 50.000 zł , przy kursie 2,2196 zł za 1 CHF,
 - w dniu 24.07.2007 roku 32.372,65 CHF co stanowiło równowartość 71.575,93 zł, przy kursie 2,211 zł za 1 CHF,
- (dowód: dyspozycje wypłaty k. 175-177, wydruki obciążeniowe k. 178-179, operacje na rachunku k. 180)

Kredytobiorcy do końca 2018 roku dokonywali spłat rat kredytu poprzez pozostawienie do dyspozycji Banku środków na ich koncie rozliczeniowo-oszczędnościowym w złotych, które Bank przeliczał według postanowień umowy na CHF. Bank informował kredytobiorców w terminach wynikających z umowy o wysokości rat w CHF i stanie zadłużenia w CHF.

(dowód: szczegółowe rozliczenie kredytu k. 16-23)

Pismem z dnia 2.01.2019 Bank informował A. i K. K. na adres B. ul (...) o wymagalnym zadłużeniu z tytułu umowy kredytu z dnia 27.04.2007 roku w wysokości 1466,22 CHF, wzywając ich do zapłaty w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania na wskazany rachunek bankowy. Bank informował też, że niedotrzymanie przez kredytobiorców warunków umowy upoważnia Bank do wypowiedzenia jej i postawienia niespłaconej należności w stan wymagalności, po terminie wypowiedzenia. Bank informował również o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia w terminie 14 dni roboczych od otrzymania pisma.

(dowód: monity k. 24-26)

Pismem z dnia 4.06.2019 roku wysłanym do A. i K. K. na adres B. ul (...) Bank wypowiedział im umowę kredytu nr (...) w związku z brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Bank wskazywał wymagalne zadłużenie kredytobiorców na 3.402,89 CHF, którego zapłaty domagał się na wskazany rachunek bankowy. Informował również, że jeżeli w okresie wypowiedzenia nastąpi spłata całego zadłużenia wymagalnego, wypowiedzenie należy traktować jako bezskuteczne, co powodowałoby dalsze kontynuowanie umowy. Bank informował również, że całe zadłużenie z tytułu umowy na dzień sporządzenia pisma wynosi 118.023,40 CHF.

Pismo to awizowano pod w/w adresem pozwanego. Drugie awizo miało miejsce 19.06.2019 roku. Przesyłka wróciła do nadawcy z adnotacją, że nie odebrano jej w terminie.

(dowód: wypowiedzenia umowy z dowodami doręczenia k. 26-28)

Pismem z dnia 26.08.2019 roku wysłanym do A. i K. K. na adres B. ul (...) Bank wzywał kredytobiorców do zapłaty kwoty 119.494,60 CHF w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Wezwanie to pozwany odebrał dnia 3.09.2019 roku.

W dniu 4.09.2019 roku pozwany złożył wniosek o restrukturyzację zadłużenia, lecz nie został on uwzględniony.

(dowód: pisma z dnia 26.08.2019 roku z dowodami doręczenia k. 29-30, wniosek o restrukturyzację k. 210)

Wg szczegółowego rozliczenia kredytu sporządzonego przez powodowy Bank zadłużenie kredytobiorców na dzień 29.07.2019 roku (skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej) wynosiło: wymagalny kapitał 118.023,40 CHF oraz 162,55 CHF za odsetki niespłacone w ratach oraz 49,75 CHF za odsetki naliczone od dnia 2.07.2019 do 29.07.2019 roku, 5972,73 CHF odsetek karnych naliczonych za okres od 2.04.2019 do 28.01.2020 roku.

(dowód: szczegółowe rozliczenie kredytu k. 16-23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie w/w niekwestionowanych dokumentów przedłożonych przez Bank, które nie budziły też wątpliwości Sądu co do treści i autentyczności.

W ustaleniach faktycznych pominięto dowody przedłożone przez Bank jako zanonimizowane informacje dotyczące innych kredytobiorców z k. 182-185 i 187-198, gdyż nie miały żadnego znaczenia dla tej sprawy na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc, skoro nie dotyczyły stron postępowania. Podobnie nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy tabele kursów wymiany walut stosowane przez powodowy Bank oraz inne banki (k. 215-216 i k.220-237), gdyż był to tylko materiał poglądowy.

W ustaleniach faktycznych pominięto też wykaz orzeczeń sądów powszechnych z k. 211-214 i wyrok SN z dnia 18.09.2019 roku V CSK 152/19 z k. 217-219, gdyż to w okolicznościach konkretnej sprawy Sąd dokonuje rozważań prawnych, judykatura może stanowić jedynie pewne wskazania co do danych poglądów na dane problemy prawne, nie stanowi natomiast podstawy ustaleń faktycznych.

Żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy nie miały w świetle art. 235² § 1 pkt 2 kpc dokumenty: z k. 115-116 tj. broszura z października 2007 roku, bo dotyczyła kredytów zaciągniętych po październiku 2007 roku

Mając na uwadze wynik niniejszej sprawy Sąd pominął również na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc, dowód zawnioskowany przez Bank z opinii biegłego z zakresu finansów i bankowości oraz wniosek dowodowy o przesłuchanie świadka K. A. (k. 94-95)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Pozwany i jego żona zawierając z powodowym Bankiem kwestionowaną umowę kredytową byli konsumentami.

W dyrektywie Rady 93/13 EWG z dnia 5.04.1993 roku w sprawie w sprawie nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich (DZ.Urz.WE L 95 z dnia 21.04.1993) za obowiązek Państw Członkowskich uznano zapewnienie eliminowania z umów zawieranych z konsumentami nieuczciwych warunków, zdefiniowanych jako warunki umowne, które nie były indywidualnie negocjowane a mogły być uznane za nieuczciwe z uwagi na sprzeczność z wymogami dobrej wiary oraz powodowanie znaczącej nierównowagi wynikających z umów praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta (art. 3 ust. 1 w związku z art. 2 lit. a). Za niewynegocjowane indywidualnie uznano przy tym warunki sporządzone wcześniej, na których treść konsument nie miał wpływu, zwłaszcza, jeżeli zostały przedstawione konsumentowi w formie uprzednio sformułowanej umowy standardowej (art. 3 ust. 2). W art. 6 przyjęto, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków.

Implementacja Dyrektywy 93/13 do krajowego porządku prawnego, dokonana ustawą z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 z późn. zm.) skutkowałą zmianą treści art. 385¹ i art. 385² k.c., dodaniem art. 385³ k.c. oraz wprowadzeniem przepisów regulujących postępowanie w spawach o uznanie postanowień wzorca za niedozwolone (art. 379³⁶-379⁴⁵ k.p.c.).

Spory z udziałem konsumentów, do których zastosowanie znajdują przepisy wprowadzające powołaną Dyrektywę, wszczęte po dniu 1 maja 2004 r., zyskały walor spraw o charakterze wspólnotowym. Obliguje to sądy krajowe do uwzględnienia Dyrektywy 93/13 oraz jej wykładni dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości w sposób zapewniający skuteczność ochrony (effet utile) przyznanej konsumentowi przez prawo wspólnotowe.

Ustanowiony w dyrektywie 93/13 system ochrony opierał się na założeniu, że konsument jako strona słabsza niż przedsiębiorca zarówno pod względem możliwości negocjacyjnych jak i ze względu na stopień poinformowania, często godził się na warunki umowne zdegradowane wcześniej przez przedsiębiorcę nie zawsze zdając sobie sprawę z zawilości prawnych i ich konsekwencji w swojej sytuacji prawnej.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z kolei stosownie do treści przepisu art. 385¹ § 2 k.c. jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Natomiast z art. 385¹ § 3 k.c. wynika, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia, na które konsument nie miał rzeczywistego wpływu.

Między stronami nie było sporu co do faktu zawarcia umowy kredytu w dniu 27.04.2007 roku. Strony spierały się jednak co do charakteru zawartej umowy, możliwości zawarcia w 2007 roku umowy o kredyt denominowany o walutowym charakterze oraz co do ważności umowy w kontekście podnoszonej przez pozwanego abuzywności konkretnych jej postanowień.

Przedstawiona przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty argumentacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przede wszystkim nie zasługiwała na aprobatę argumentacja pozwanego, iż strony łączyła umowa kredytu złotowego, w walucie polskiej, a denominacja do obcej waluty franka stanowiła jedynie przelicznik stosowany przez Bank.

Z treści łączącej strony umowy i jej postanowień szczególnych wynika, że strony absolutnie nie zawarły kredytu złotowego, a kredyt denominowany o charakterze walutowym. Świadczy o tym to, że w umowie Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorcy oznaczoną kwotę w walucie obcej- dokładnie 177.147,92 CHF, przedmiotem świadczenia Banku była kwota w walucie obcej-CHF, ponieważ spłata rat następowała również w przeliczeniu równych miesięcznych rat w CHF (§ 12 ust 4 umowy) podawanych przez Bank w zawiadomieniach raz na trzy miesiące (§ 13 ust 6 umowy) przez potrącenie środków z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorców-pozwanego i żony w walucie polskiej jako wysokość stanowiąca równowartość kwoty kredytu lub raty w walucie wymiennej, w której udzielony był kredyt, według obowiązującego w Banku w dniu wymagalności kursu sprzedaży dewiz (aktualna tabela kursów- § 13 ust 8 umowy). Pozwany z żoną jako kredytobiorcy byli zobowiązani do spłaty kredytu w walucie obcej, bo tak Bank we wszystkich zawiadomieniach o wysokości rat wskazywał równą miesięczną ratę kredytu na poziomie 563,73 CHF, przeliczną na PLN zgodnie z § 13 ust 8 umowy. Należy podkreślić, że w przypadku kredytu denominowanego kwota zobowiązania wyrażona jest w walucie obcej, która odpowiada rzeczywistej kwocie kredytu. W takim przypadku już na etapie podpisywania umowy wiadomo stronom w jakiej wysokości kredyt jest udzielany i jak kwota stanowi kapitał. Tą kwotę kapitału tj.177.147,92 CHF pozwany z żoną jako kredytobiorcy wskazali też we wniosku kredytowym, jasno określając w nim walutę kredytu czyli CHF. Ponadto kwotę kredytu wypłacono kredytobiorcom w tym pozwanemu w czterech transzach, przy tym częściowo w CHF tj w dniu w dniu 20.06.2007 roku w wysokości 122.248,69 CHF na spłatę kredytu walutowego zaciągniętego w (...) SA w 2006 roku. Taka możliwość istniała zgodnie z § 5 ust 3 umowy. Pozostałe transze kredytu w dniach 20.06.2007 i 24.07.2007 roku wypłacono w PLN, zgodnie z pisemnymi dyspozycjami kredytobiorców według przeliczenia określonej ilości franków szwajcarskich na złotówki według kursu kupna dla dewiz określonego w tabeli kursów banku- § 5 ust 4 umowy. O taki sposób kredytobiorcy wnioskowali. Nie byli oni zainteresowani wypłatą części kwoty kredytu w trzech pozostałych transzach w CHF, bo pieniądze potrzebne im były na dokończenie budynku mieszkalnego.

O tym, że strony zawarły umowę o kredyt denominowany w walucie CHF a nie kredyt złotówkowy świadczy też waluta określonych jako zabezpieczenie umowy hipotek, ustalona w CHF. Bezsporne jest bowiem, że od początku strony umowy kredytowej wyraziły wierzycelność, zabezpieczoną hipotecznie, we frankach szwajcarskich, a więc w walucie obcej i w takiej walucie ustanowione zostały obie hipoteki.

Z przedłożonych przez Bank dokumentów w tym wniosku kredytowego jasno też wynika, że pozwany z żoną jako kredytobiorcy chcieli zaciągnąć kredyt w CHF, oczywiście z uwagi na cel inwestycji i miejsce zamieszkania zobowiązanie kredytowe chcieli spłacać w PLN, co jednak nie jest tożsame jak sugeruje pozwany, że chcieli od początku zawrzeć kredyt w złotówkach. Ponadto jak wynika z dokumentów bankowych Bank oferował im kredyt

złotówkowy w pierwszej kolejności, ale kredytobiorcy z rozeznaniem wybrali kredyt w CHF jako tańszy. Ponadto przez wiele lat spłacali zobowiązanie z przeliczeniem spłat rat, co również potwierdza, że kredyt od początku był kredytem denominowanym. Argumentacja, że zawarty kredyt jest kredytem złotówkowym zdaniem Sądu została podniesiona tylko na potrzeby tej sprawy.

Zawarta przez strony umowa kredytowa zawierała też wszystkie essentialia negotii umowy kredytowej określone w art. 69 ust 1 i 2 ustawy prawo bankowe i nie pozostawała sprzeczna z tym przepisem.

Należy podkreślić, że jednym z essentialia negotii umowy kredytowej jest w szczególności obowiązek umieszczenia w niej jednoznacznej kwoty tego kredytu, jako środków pieniężnych, które stosownie do art. 69 ust. 1 Pr. bank. bank kredytujący powinien oddać do dyspozycji kredytobiorcy. Jeżeli kwota kredytu jest powiązana z kursem waluty obcej, to jest dopuszczalne, zgodnie z art. 358 k.c. aby wypłata i spłata kredytu następowała w tej walucie albo walucie polskiej, przy czym jeśli to dotyczy wyłącznie sposobu wykonania zobowiązania pieniężnego, nie powoduje zmiany waluty wierzycelności. Jak oceniło orzecznictwo i doktryna wniosek taki ma zastosowanie do umów z właściwie sporządzoną klauzulą waloryzacyjną (indeksacyjną, denominacyjną); por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 377/10, nie publ. oraz z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14, nie publ.

Także wbrew twierdzeniom pozwanego samo zawarcie umowy kredytu denominowanego o charakterze walutowym było w 2007 roku dopuszczalne w świetle polskich przepisów. Podobny pogląd zaprezentował m.in. SN w orzeczeniu z dnia V CSK 445/14.

Podkreślenia wymaga, że na gruncie przewidzianej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów, dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Strony mogą zatem ustalić jako walutę zobowiązania (wierzycelności) walutę obcą, a jako walutę wykonania tego zobowiązania (spłaty wierzycelności) walutę polską. Także z art. 69 ust. 2 pkt 2 i 4 Pr. bank. wynika, że określona w umowie kredytu bankowego waluta kredytu oraz określona w tej umowie waluta spłaty kredytu nie muszą być tożsame. Tak właśnie przewidziały strony w umowie kredytu. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 2001 r. IV CSK 377/10 (niepubl.), takie ustalenie zasad spłaty kredytu dotyczy tylko sposobu spełnienia świadczenia, które następuje w złotych polskich, nie powoduje natomiast zmiany waluty wierzycelności, która wyrażona jest w walucie obcej.

Ponadto na mocy art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 165, poz. 984), zmieniony został przepis art. 69 ust. 2 Prawa Bankowego zawierający obowiązkowe elementy które powinna określać umowa kredytowa, poprzez wprowadzenie do niego pkt 4a) o treści: w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, (umowa kredytowa winna określać) szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Nadto przepisy przejściowe przywołanej ustawy pozwalały na stosowanie uprawnień z niej wynikających, dotyczących możliwości wcześniejszej spłaty kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej w tej właśnie walucie, również w stosunku do kredytów zaciągniętych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej (vide art. 4 ustawy nowelizującej). Możliwość denominowania lub indeksowania kredytu do waluty obcej była zatem dopuszczalna zarówno na gruncie aktualnie obowiązujących przepisów, jak i była dopuszczalna na gruncie przepisów dotychczasowych, co wynika z interpretacji celu wprowadzenia przez ustawodawcę ustawy antyspreadowej.

Pozwany zatem niesłusznie twierdzi, że przez sposób przeliczenia CHF na PLN, wobec niemożności zawarcia w 2007 roku umowy o kredyt denominowany w walucie CHF, stanowi o niemożności dochodzenia przez Bank swojej wierzycelności w CHF, skoro zawarto w 2007 roku jedyny dopuszczalny kredyt złotowy.

Stosownie do art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia przedmiotowej umowy kredytu, tj. przed dniem 23 stycznia 2009 r., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na

obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. Wyjątki od powyższej zasady zostały wyrażone w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1178, w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia umowy). Powyższa ustawa ustanawia ograniczenia obrotu wartościami dewizowymi w kraju, który stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 18 ustawy, należy rozumieć jako zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywanie takich umów lub czynności. W ocenie Sądu, posłużenie się terminem "dokonywanie rozliczeń w walutach obcych", nie oznacza konieczności dokonywania płatności w walutach obcych. Wobec określenia kwoty kredytu w walucie obcej zasadne jest przyjęcie, iż rozliczenia między stronami następują w tej walucie obcej, nawet jeżeli fizycznie zapłata jest dokonywana w walucie polskiej. Jednocześnie art. 3 ust. 3 ustawy stanowi, iż ograniczeń w obrocie dewizowym, określonych w art. 9 ustawy, w postaci konieczności uzyskania zezwolenia dewizowego nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków. W konsekwencji należy wskazać, iż w odniesieniu do banków zachodzi ustawowy wyjątek od zasady walutowości określonej w art. 358 § 1 k.c., tym samym dopuszczalne było zawarcie przedmiotowego kredytu walutowego bez konieczności uzyskania zezwolenia dewizowego. Oznacza to, iż przedmiotowa umowa nie została zawarta z naruszeniem art. 358 § 1 k.c.

Pozwany podniósł też zarzut nieważności umowy z powodu zawartych w niej klauzul abuzywnych, to jest spełniających przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Jako abuzywne wskazał §5 ust 4 i §13 ust 8 umowy. Podkreślił, że postanowienia te nie były z nim jako kredytobiorcom indywidualnie uzgodnione, zostały narzucone przez Bank we wzorcu umownym.

W świetle art. 385¹ k.c. postanowienia które spełniają przewidziane w nim przesłanki nie wiążą konsumenta. Jak wyjaśnił jednak Sąd Najwyższy m. in. w wyroku z dnia 30 maja 2014 r. III CSK 204/13, stosownie do art. 385¹ § 2 k.c. jeżeli postanowienie umowy, jako niedozwolone w rozumieniu § 1 tego przepisu nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Bezskuteczność niedozwolonych klauzul następuje ex lege i ex tunc, a w ich miejsce wchodzi odpowiednie przepisy dyspozytywne.

Zgodnie z art. 385¹ kc konieczne jest spełnienie łącznie następujących przesłanek pozytywnych: postanowienie zawarte jest we wzorcu umownym wykorzystanym do zawarcia umowy z konsumentem, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy oraz niezrealizowanie przesłanek negatywnych: postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie lub nie dotyczy głównego świadczenia stron.

Banki w umowach kredytowych, w tym także w umowie rozpatrywanej w tej sprawie, posługują się wzorcami umownymi, a umowy przybierają postać czynności prawnych powstających w sposób adhezyjny. Wzorce te podlegają kontroli w toku rozpoznawania spraw spornych jako ogólne warunki umów lub wzory umów. Znaczenie kontroli wzorców umownych w umowach konsumenckich, w tym również w ramach kontroli z urzędu wielokrotnie potwierdzało orzecznictwo (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2007, I CSK 27/07, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 25 i powołane tam wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (obecnie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, dalej jako (...) lub Trybunał) oraz uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2004 r., III CZP 110/03, OSNC 2004, Nr 9, poz. 133, a także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r., V CSK 534/16 i z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 803/16, OSNC z 2018 r. Nr 7-8, poz. 79). Kontrola ta odnosi się zwłaszcza do respektowania postanowień art. 385¹ § 1 k.c. w umowach zawieranych z konsumentami, z użyciem wzorców umownych. Szeroko akceptowane przez judykaturę jest stanowisko, że zgodnie z powołanym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przyjmuje się (zob. wśród wielu niedawny wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18, nie pub.), że postanowienie umowne jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jeżeli kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy, słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie spodziewać się, iż konsument ten przyjąłby takie postanowienie w drodze negocjacji indywidualnych. Natomiast w celu ustalenia, czy klauzula rażąco

narusza interesy konsumenta, należy wziąć głównie pod uwagę, czy pogarsza ona jego położenie prawne w stosunku do tego, które w braku odmiennej umowy, wynikałoby z przepisów prawa, w tym mających charakter dyspozytywny (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, Nr 1, poz. 2).

Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków wynikających z umowy na jego niekorzyść, skutkującą niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelnym traktowaniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., I CK 297/05, nie publ., z dnia 15 stycznia 2016 r., I CSK 125/15, OSNC - ZD 2017, Nr 1, poz. 9; z dnia 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14, nie publ.; z dnia 30 września 2015 r., I CSK 800/14, nie publ. i z dnia 29 sierpnia 2013 r. I CSK 660/12, nie publ.).

W §5 ust 4 i §13 ust 8 umowy znajduje się klauzula przeliczeniowa wypłat transz kredytu i spłat poszczególnych rat kredytu powiązana z kursem kupna/sprzedaży waluty z aktualną Tabelą kursów Banku, przy czym postanowienia umowy nie precyzują w jaki sposób Bank ustalał owe kursy w Tabeli.

Zgodnie z § 5 ust 4 umowy w przypadku o którym mowa w ust 3 pkt 2 stosowano kurs kupna dewiz (aktualna tabela kursów) obowiązujący w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego.

Zgodnie z § 13 ust 8 umowy potrącenie środków z rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego kredytobiorcy w walucie polskiej następowało w wysokości stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty w walucie wymiennej, w której udzielony był kredyt, wg obowiązującego w (...) SA w dniu wymagalności kursu sprzedaży dla dewiz (aktualna Tabela kursów).

W/w klauzula waloryzacyjna nie określała głównego świadczenia stron, może zatem być badana pod kątem abuzywności. Klauzula ta miała nieokreślony charakter przyznając Bankowi prawo do swobodnego, według decyzji Banku ustalania kursów waluty CHF przy ustalaniu wypłaty transzy kredytu i spłat poszczególnych rat. Odwołanie do kursów walut zawartych w "Tabeli kursów" ogłaszanych w siedzibie Banku oznaczało, że kredytobiorcom ten sposób przeliczenia nie był znany. Powyższe nie powoduje jednak automatycznie że kursy walut wskazane w tabelach kursowych banku ustalano w sposób całkowicie arbitralny i dowolny. Niemniej jednak stwierdzając abuzywność danego postanowienia w świetle ugruntowanego orzecznictwa sądowego Sąd nie bada jak rzeczywiście bank wykonywał umowę. Dlatego bezprzedmiotowy był wniosek Banku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Wobec powyższego w/w postanowienia § 13 ust 8 i §5 ust 4 umowy kształtują obowiązki pozwanego i jego żony jako kredytobiorców w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy jako konsumentów. Jak wynika z okoliczności sprawy klauzula waloryzacyjna nie była też z kredytobiorcami indywidualnie uzgadniana, skoro narzucono ją w treści wzorca umownego, przedstawiając go wyłącznie do akceptacji, przy czym nie określono szczegółowych zasad obliczania kursów walut przez Bank w tabelach kursów walut.

W/w postanowienia umowne stanowiły zatem niedozwolone postanowienie umowne. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami jest stworzenie po stronie Banku możliwości wpływania na wysokość uiszczanych przez kredytobiorców świadczeń okresowych z tytułu spłaty kredytu oraz zdecydowanie o wysokości wypłaconych transz kredytu, nawet jeśli w tym ostatnim przypadku odnoszącym się do przeliczania kwoty kredytu przy jego wypłacie na rzecz kredytobiorców, dotyczyło znanego im momentu.

Bank niezasadnie bronił się tym, że we wzorcu umownym kredytobiorcy mogli spłacać raty kredytu bezpośrednio przez potrącenia na rachunku walutowym w CHF, a w przedmiotowej sprawie kredytobiorcy z tego zrezygnowali. Bank niezasadnie powoływał się też na możliwość zawarcia umowy ramowej i możliwość negocjowania z Bankiem kursu, po którym wypłacano transze kredytowe. W/w propozycje Banku nie wiązały pozwanego i jego żony jako kredytobiorców i nie mają żadnego znaczenia na gruncie analizowanej umowy kredytowej.

Eliminując z umowy postanowienia abuzywne z § 5 ust 4 i § 13 ust 8 to umowa kredytowa dalej miała charakter kredytu walutowego denominowanego. Znana była bowiem od początku kwota przyznanego kredytu i wysokość równych rat w CHF. Eliminacja klauzuli waloryzacyjnej nie powodowała nieważności całej umowy. Strony umowy kredytowej były

nią dalej związane w części, która nie została uznana za abuzywną. Klauzula abuzywna podlega wyłączeniu z treści stosunku prawnego, co zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. powoduje, że strony są związane umową w pozostałym zakresie, gdyż na tej podstawie możliwe jest określenie praw i obowiązków stron.

Umowa kredytowa bez w/w nieważnych postanowień mogła być dalej wykonywana, bo kredytobiorcy znali wysokość kapitału pozostałego do spłaty i odsetek w CHF i mogli spłacać raty cały czas określane w zawiadomieniach aktualizowanych przez Bank w CHF. Ponadto kredytobiorcy jak wynika z § 13 ust 9 mogli dokonać zmiany numeru rachunku. W umowie w § 1 ust 10 przewidziano możliwość posiadania przez kredytobiorcę rachunku walutowego.

Dodać należy, że w przedmiotowej sprawie dochodząc swojej wierzytelności Bank nie odwołuje się do klauzuli waloryzacyjnej, po której przeliczano zobowiązanie przeterminowane. Dopomaga się zapłaty pozostałego do spłaty zadłużenia z kapitału w CHF oraz skapitalizowanych odsetek w CHF. Pozwany wskazał, dodatkowo z ostrożności procesowej na abuzywność postanowienia § 18 ust 1 umowy, zgodnie z którym niespłacenie przez kredytobiorcę części albo całości raty w terminie umownym powodowało, że należność z tytułu zaległej spłaty stawała się zadłużeniem przeterminowanym i mogła zostać przez Bank przeliczona na walutę polską przy zastosowaniu kursu sprzedaży dla dewiz (aktualna tabela Banku), obowiązującego w Banku w dniu o którym mowa w § 13 ust 3. Bank mógł zatem wedle tego postanowienia, ale nie musiał przeliczyć zadłużenie przeterminowane na walutę polską według kursu sprzedaży dewiz aktualnej Tabeli kursów. Oczywiście zastosowany do zadłużenia przeterminowanego przelicznik podobnie jak klauzula waloryzacyjna z §5 ust 4 i §13 ust 8 jest abuzywna, ale i bez niej umowa może być wykonywana. Ponadto jak już podano na wstępie akapitu Bank dochodząc swojej wierzytelności nie odwołał się do przeliczenia zadłużenia przeterminowanego z §18 ust 1 umowy.

Sąd mimo zarzutów pozwanego nie dopatrzył się natomiast abuzywności §18 ust 4 umowy, zgodnie z którym za każdy dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania się zadłużenia przeterminowanego z tytułu kredytu Bank pobierał odsetki według obowiązującej w tym okresie stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych i postawionych po upływie okresu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności, nie będących przedmiotem postępowania ugodowego, zwanej dalej „stopą procentowa dla kredytów przeterminowanych”, ustaloną w uchwale Zarządu Banku. Stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych nie mogła być wyższa niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP- § 18 ust 4 umowy. Postanowienie to regulowało maksymalną wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego w kontekście czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Pozwany nie wyjaśnił na czym jego zdaniem polega abuzywność tego postanowienia.

Pozwany bezzasadnie podniósł też nieskuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej.

Zgodnie z art. 75 ust 1 prawa bankowego w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej.

W toku niniejszego postępowania Bank przedłożył dokumenty potwierdzające niewywiązywanie się przez kredytobiorców z zobowiązań umowy kredytowej poprzez brak regulowania rat kredytowych, co szczegółowo wynika m.in. szczegółowego rozliczenia kredytu. Kredytobiorcy pozostawali w opóźnieniu w spłacie rat kredytowych. Bank udowodnił zatem, że istniały podstawy do wypowiedzenia im umowy kredytowej na podstawie § 23 ust 1 pkt 1 umowy.

Strona powodowa udowodniła również, że przed wypowiedzeniem umowy kredytowej zastosowała procedurę upominawczą z art. 75c ust 1 i 2 prawa bankowego, zgodnie z którym: jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. O możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację Bank poinformował kredytobiorców pismem z dnia 2.01.2019 roku.

Ponadto z przedłożonego przez Bank wypowiedzenia wraz z dowodem doręczenia wynika, że doręczono je na adres zamieszkania pozwanego udostępniony po jego zmianie Bankowi (ul. (...), B.). Pozwany nie odebrał tego wypowiedzenia mimo dwukrotnego awizowania. Strona powodowa zgodnie z art. 61 §1 zd 1 k.c. stworzyła mu jednak możliwość zapoznania się ze złożonym przez nią oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy kredytowej. Dla skuteczności złożonego oświadczenia woli powoda o wypowiedzeniu nie jest niezbędne zapoznanie się z treścią tego oświadczenia przez pozwanego, a stworzenie jej takiej możliwości.

Ponadto według § 25 umowy kredytobiorca wyrażał zgodę na uznanie za doręczone wypowiedzenia, o którym mowa w-§ 23 ust 2 umowy wysłane przez Bank na ostatnio wskazane nazwisko i adres w razie jego zwrotu do Banku.

W świetle powyższego dokonane przez Bank wypowiedzenie było zdaniem Sądu skuteczne.

Wobec powyższego niezasadne są twierdzenia pozwanego o nieważności całej umowy oraz niemożliwości jej wypowiedzenie. Jak wskazano wyżej bez klauzuli waloryzacyjnej umowę kredytu dało się wykonać.

Ponadto pozwany poza podniesieniem zarzutu, że dochodzona pozwem kwota jest dowolna i bezzasadna, tez tych w żaden sposób nie udowodnił. Tymczasem Bank przedłożył szczegółowe zestawienie w CHF należności pozostałych do spłaty z uwzględnieniem wpłat, których kredytobiorcy już dokonali. Dalego powództwo zgłoszone w pozwie uwzględniono w stosunku do pozwanego K. K. w całości.

W tym miejscu należy dodać, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia abuzywności w/w postanowień umownych miały powołane przez pozwanego inne klauzule wpisane już do rejestru klauzul niedozwolonych . Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 września 2019 r. I (...) 56/18 stwierdził, że „wpis postanowienia do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., działa wyłącznie na niekorzyść przedsiębiorcy pozwanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolony, nie działa natomiast na niekorzyść innych przedsiębiorców, nawet wówczas, gdy stosują oni we wzorcach postanowienia identyczne (tożsame) z tymi, które zostały wpisane do rejestru. To zaś oznacza, że stosowanie przez przedsiębiorcę postanowienia identycznego (tożsamego) z postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, który nie uczestniczył w postępowaniu zakończonym wpisem do rejestru, nie jest zachowaniem bezprawnym.

Sąd nie podzielił też zarzutów pozwanego, iż Bank na podstawie art. 5 k.c. nadużywa swojego prawa.

Zgodnie z art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Należy podkreślić, że zwroty użyte w art. 5 k.c. w istocie oznaczają odesłanie do zasad słuszności, dobrej wiary w sensie obiektywnym, zasad uczciwości obowiązującej w stosunkach cywilnoprawnych i zasady lojalności wobec partnera (tak wyroki SN: z dnia 3 października 2000 r., I CKN 308/00, lex nr 52468; z dnia 4 października 2001 r., I CKN 871/00, lex nr 52659).

Przede wszystkim wierzytelność jest prawem podmiotowym wierzyciela wynikającym ze stosunku zobowiązaniowego, stanowiącego źródło roszczeń. Część z nich powstaje wraz ze stosunkiem zobowiązaniowym, część później wskutek ziszczenia się określonego zdarzenia lub dokonania czynności prawnej. Przypomnieć należy, że strony łączyła umowa kredytu denominowanego uregulowana ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe. Umowa ta podlega wypowiedzeniu w konkretnych sytuacjach m.in. braku terminowych spłat rat. Uprawnienie to realizowane jest przez dokonanie jednostronnej czynności prawnej prawo-kształtującej i powoduje, z wpływem terminu wypowiedzenia, nie tylko następcze wygaśnięcie zobowiązania w zakresie praw i obowiązków kontraktowych ciężących na obu stronach (skutek ex nunc), ale i ukształtowanie dalszych stosunków prawnych. Ich przedmiot i zakres wyznaczają zasady ogólne prawa zobowiązań oraz w oznaczonym zakresie, treść dotychczasowej umowy.

Zasady współzycia społecznego to pojęcie niedookreślone, nieostre, a powoływanie się na sprzeczność z zasadami współzycia społecznego powinno wiązać się z konkretnym wykazaniem o jakie zasady współzycia społecznego w konkretnym wypadku chodzi oraz na czym polega sprzeczność danego działania z tymi zasadami. Taki charakter klauzul generalnych nakazuje ostrożne korzystanie z instytucji nadużycia prawa podmiotowego, jako podstawy oddalenia powództwa, a przede wszystkim wymaga wszechstronnego rozważenia okoliczności, aby w ten sposób nie doprowadzić do podważenia pewności obrotu prawnego. Zasadą bowiem jest, że ten kto korzysta ze swego prawa postępuje zgodnie z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem i zasadami współzycia społecznego. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2017 II CSK 236/16).

Mając na uwadze powyższe Sąd nie dopatrywał się w działaniu Banku naruszenia art. 5 k.c. Pozwany powoływał się na naruszenie przez Bank równowagi praw i obowiązków wynikających z umowy kredytu, naruszenie interesów konsumenta oraz brak ekwiwalentności świadczeń. Brak równowagi praw i obowiązków wynikających z umowy kredytu, naruszenie interesów konsumenta Sąd rozstrzygnął już rozpoznając zarzut pozwanego o abuzywność konkretnych postanowień, które wyprzedzają regulację z art. 5 k.c. Wskazywana przez pozwanego wysokość świadczenia Banku, które w przeliczeniu na PLN nie zmalało mimo regularnego spłacania rat kredytowych nie wynika jednak z naruszenia przez Bank wskazywanych przez pozwanego zasad współzycia społecznego, a z charakteru zawartej umowy kredytu walutowego- denominowanego. To nie z uwagi na działania Banku- stosowane przeliczniki kwota zobowiązania w przeliczeniu przez obecny kurs CHF jest tak wysoka, a z powodu zdecydowania się przez pozwanego na zawarcie umowy kredytu denominowanego z poniesieniem ryzyka zmiany kursu waluty.

Odsetki zasądzono zgodnie z par 18 ust 4 umowy i art. 482 k.c.

Reasumując w tych okolicznościach powództwo uwzględniono, a kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. Koszty zastępstwa prawnego w wysokości taryfowej tj 10.800 zł + 20,69 zł opłat poniesionych przez Bank oraz uiszczoną opłatę od pozwu w kwocie 23.621 zł pozwany zwróci Bankowi, z tym że za koszty opłaty sądowej w kwocie 23.621 zł odpowiada solidarnie z drugą pozwaną A. K. (1), od której Sąd zasądził takie same koszty w nakazie zapłaty z dnia 18.02.2020r w sprawie INc17/20.

SSO Maria Tokarz